

Vergaderjaar 2009–2010

27 565

Alcoholbeleid

Nr. 104

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 februari 2010

In de brief van 13 juli 2009, Kamerstuk 27 565, nr. 93, heb ik u toegezegd naar aanleiding van de motie-Voordewind (27 565, nr. 89) de Voedsel en Waren Autoriteit te vragen mij op korte termijn een overzicht te leveren van de vóór- en nadelen van leeftijdscontrole op afstand en andere leeftijdscontrolesystemen.

In de brief van 14 september 2009, Kamerstuk 27 565, nr. 96, heb ik vervolgens aangegeven het opportuun te achten de Voedsel en Waren Autoriteit meer tijd te geven voor het uitvoeren van een dergelijk onderzoek, om zodoende een compleet beeld te kunnen krijgen van de vóór- en nadelen van leeftijdscontrole op afstand en andere leeftijdscontrolesystemen.

Op 18 december 2009 heb ik van de VWA twee documenten ontvangen, te weten:

1. Het rapport «Inventarisatie werkwijze leeftijdsgrenzencontrole bij supermarkten».
2. De notitie «Kansen en aandachtspunten van het Ageview-systeem van de Hollandse Exploitatie Maatschappij».

Hierbij stuur ik u een kopie van de hierboven genoemde documenten. Deze treft u aan als bijlagen bij deze brief¹. Hieronder volgt een korte beschrijving van de inhoud van deze documenten.

Ad 1. Het rapport «Inventarisatie werkwijze leeftijdsgrenzencontrole bij supermarkten»

Het rapport «Inventarisatie werkwijze leeftijdsgrenzencontrole bij supermarkten» is opgesteld door Berenschot, dat op verzoek van de VWA een onderzoek heeft uitgevoerd bij 25 supermarktformules. Naast een bezoek

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

aan de hoofdkantoren is ook een aantal supermarkten bezocht en heeft er een gesprek plaatsgevonden met het Centraal Bureau Levensmiddelen (CBL).

De algehele tendens van dit onderzoek was dat de maatregelen die het CBL in het kader van de actie «Nog geen 20? Laat je legitimatie zien!» in 2009 in gang heeft gezet in brede zin zijn opgepakt door de verschillende supermarktformules. In het kader van dit onderzoek was er geen zicht op harde cijfers omtrent naleving, maar Berenschot kreeg wel de indruk dat er op een constructieve manier werd gewerkt door de verschillende supermarktformules.

Inmiddels zijn er wel cijfers omtrent de naleving beschikbaar. De Stichting Alcoholpreventie (STAP) heeft in samenwerking met de Universiteit Twente eind 2009 een nalevingsonderzoek uitgevoerd, waarbij is nagegaan in welke mate supermarkten zich 8 maanden na invoering van de actie «Nog geen 20? Laat je legitimatie zien!» houden aan de in de Dranken Horecawet vastgestelde leeftijdsgrens van 16 jaar voor de verkoop van zwak-alcoholhoudende dranken.

Toetsing heeft plaatsgevonden met behulp van de «mystery shopping» methode, waarbij jongeren van 15 jaar, onder begeleiding van onderzoekers van de Universiteit Twente, aankoop pogingen hebben gedaan bij 105 supermarkten van alle Nederlandse supermarktketens, verspreid over 3 regio's in Nederland.

Het nalevingsonderzoek heeft aangetoond dat de naleving van de leeftijdsgrens van 16 jaar voor de verkoop van alcohol op dit moment 24,8% bedraagt. Het gemiddelde nalevingspercentage voor de invoering van de supermarktmaatregel was 14,9%. De naleving zoals in dit onderzoek is vastgesteld is dus 9,9% hoger dan de gemiddelde naleving in de periode eind 2005 tot en met februari 2009. Maar een score van 24,8% betekent wel dat in ruim drie kwart van de gevallen nog steeds alcohol wordt verstrekt aan te jonge kopers.

Ad 2. De notitie «Kansen en aandachtspunten van het Ageview-systeem van de Hollandse Exploitatie Maatschappij»

De notitie «Kansen en aandachtspunten van het Ageview-systeem van de Hollandse Exploitatie Maatschappij» is opgesteld door de VWA. In deze notitie is de werking van het Ageview-systeem beschreven en is een overzicht opgenomen van de kansen en aandachtspunten.

De VWA komt tot de conclusie dat de Hollandse Exploitatie Maatschappij (HEM) heeft aangetoond dat het Ageview-systeem technisch mogelijk is. Onderzoek van de Universiteit Twente heeft uitgewezen dat de huidige toepassing van de systematiek een hoge mate van naleving tot gevolg heeft (96%).

Duidelijk moet worden of verstrekkers mogelijkheden zien om een dergelijk systeem in gebruik te nemen als onderdeel van een totaal systeem en dat ze het niet steekproefsgewijs gaan inzetten. Maximaal effect zal alleen behaald worden indien er sprake is van een 100%-check. Tot slot zal de capaciteit en kwaliteit van de medewerkers in de controlekamer moeten worden geborgd door de HEM.

Conclusie

Het beeld dat uit de hierboven genoemde documenten naar voren komt is dat de actie «Nog geen 20? Laat je legitimatie zien!» zeker tot enige verbetering van de naleving van de voor de verkoop van zwak-alcoholhoudende

dranken geldende leeftijdsgrens heeft geleid, maar dat de leeftijdsgrens van 16 jaar nog steeds onvoldoende wordt nageleefd door de supermarkten.

Zoals ik in mijn brief van 10 november, Kamerstuk 27 565, nr. 80, al heb aangegeven, ligt de verantwoordelijkheid voor de controle van de voor het verstrekken van alcoholhoudende dranken geldende leeftijdsgrenzen bij de ondernemer die deze dranken verkoopt.

Bepaalde bedrijven, zoals de HEM, hebben innovatieve systemen ontwikkeld die een significante bijdrage kunnen leveren aan de verbetering van de naleving van de leeftijdsgrenzen. Inmiddels wordt het Ageview-systeem ingezet in een aantal slijterijen en supermarkten, met als doel de naleving te verbeteren van de voor het verstrekken van alcoholhoudende dranken geldende leeftijdsgrenzen.

In het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen juicht het kabinet deze ontwikkeling toe. Het kabinet is van mening dat het inzetten van dergelijke systemen een bijdrage kan leveren aan het verbeteren van de leeftijdsgrenzencontrole. Het ligt echter niet in de rede dat het kabinet één specifiek systeem aanbeveelt. Ik ga er hoe dan ook van uit dat ondernemers hun verantwoordelijkheid zullen nemen om de naleving van de leeftijdsgrenzen te verbeteren.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
A. Klink